

УДК 502.7 + 581.55 (477)

Д.П. Воронцов

РАРИТЕТНИЙ ФІТОЦЕНОФОНД НПП „СКОЛІВСЬКІ БЕСКИДИ”

Воронцов Д.П. Раритетний фітоценофонд національного природного парку „Сколевские Бескиды” // Науч. зап. Гос. природоведч. Музея. – Львов, 2009. – 25. – С. 237-244.

Представлены результаты синфитосозологических исследований на территории НПП „Сколевские Бескиды”. Раритетный фитоценофонд парка представлен 55 ассоциациями, принадлежащими к 15 растительным формациям. Из них 7 занесены в „Зеленую книгу Украинской ССР” [1987], 21 – в региональную „Зеленую книгу” [1998] и 13 – в „Зеленую книгу Украины. Леса” [2002]. Дано описание новой для Украины ассоциации *Calluno (vulgaris)-Bruckenthalio (spiculifoliae)-Nardetum (strictae)*.

Vorontsov D.P. The rare phytocoenofund of „Skolivski Beskydy” National Nature Park // Proc. of the State Nat. Hist. Museum. – Lviv, 2009. – 25. – P. 237-244.

The results of synphytosozological investigations of the territory of „Skolivski Beskydy” national nature park are given. The rare phytocoenofund of the park is presented by 55 associations which belong to 15 vegetation formations. From these associations 7 are included to „Green Data Book of Ukrainian SSR” (1987), 21 – to regional „Green Data Book” (1998), and 13 – to „G. D. B. of Ukraine. Forests” (2002). The description of a new for Ukraine association *Calluno (vulgaris)-Bruckenthalio (spiculifoliae)-Nardetum (strictae)* is given.

Однією з передумов створення національної екомережі є інвентаризація раритетного фітоценофону природно-заповідних територій, зокрема національних природних парків як потенційних ядрових зон. Метою цієї роботи була інвентаризація рідкісних рослинних угруповань на території НПП „Сколівські Бескиди” (загальна площа 35684 га), який розташований у межах Карпатського (Рахівсько-Турківсько-Берегометського) округу букових лісів [8]. Панівним типом рослинності у парку є ліси, переважно неморального фітоценотичного комплексу. Лісова рослинність займає 88,4% загальної площі. Основним завданням є виявлення на території заповідного об’єкта рідкісних угруповань, що мають загальнодержавне та регіональне синфитосозологічне значення. До цієї категорії належать синтаксони, включені до „Зеленої книги Української РСР” [9], „Зеленої книги України. Ліси” [10] та регіональної „Зеленої книги” [18]. У роботі також наведено ряд синтаксонів, що є рідкісними для Сколівських Бескидів загалом і, відповідно, потребують охорони на території НПП. Рідкісні лісові та болотні угруповання парку були розглянуті у попередніх публікаціях [3, 5, 6, 7].

Матеріал і методика досліджень

Матеріалом для виконання роботи послужили результати геоботанічних досліджень, здійснених на території НПП „Сколівські Бескиди” протягом 1995-2005 рр. Дослідження проводили детально-маршрутним методом, фітоценологічні описи виконано за стандартними методиками [1, 14]. Проективне покриття окремих видів наведено у відсотках. Для класифікації рідкісних рослинних угруповань використано домінуючу систему, латинські назви синтаксонів прийнято за „Продромусом растительности Украины” [16]. Видові назви судинних рослин наведено за „Определителем высших растений Украины” [15].

Результати досліджень

Формація *Abieta albae*

1. *Piceeto (abietis) – Abietum (albae) dryopteridosum (austriacae)*. Регіональна „Зелена книга”. Первинно рідкісні для Українських Карпат [18, 5] острівні фітоценози формації *Abieta albae*. Поширення: Сколівське л-во (кв. 3).

2. *Piceeto (abietis) – Abietum (albae) vaccinoso (myrtilli)-dicranosum*. Регіональна „Зелена книга”. Первинно рідкісні для Українських Карпат [5] острівні смереково-ялицеві ліси на гірсько-лісовому підзолистому дуже скелетному ґрунті. Поширення: Сколівське (кв. 3) і Майданське (кв. 70) л-ва.

3. *Abietum (albae) vaccinoso (myrtilli)-leucobryosum*. Первинно рідкісні для Українських Карпат [5] угруповання. Поширення: Сколівське л-во (кв. 3), на північ від оліготрофного торфовища в ур. „Журавлине”.

4-5. *Abietum (albae) scopiosum (carniolicae); Fageto (sylvaticae)-Abietum (albae) scopiosum (carniolicae)*. Первинно рідкісні [5] угруповання з унікальним співдомінуванням видів деревного й трав'яного ярусів та пануванням у покриві *Scopolia carniolica* – третинного релікту [11], включеного до „Червоної книги України” [19]. Поширення: Сколівське л-во (кв. 12, а також на межі між кв. 13 та 14).

Формація *Acereta Pseudoplatani*

6. *Aceretum (pseudoplatani) phyllitidosum (scolopendrii)*. „Зелена книга УРСР” [9], регіональна „Зелена книга”. Первинно рідкісні [5] для Українських Карпат ліси з домінуванням у покриві *Phyllitis scolopendrium* – третинного релікту з літологічним типом ізоляції [11]. Приурочені до гірського лісового поясу, де ростуть на стрімких схилах з кам'янистими бурими гірсько-лісовими ґрунтами [5]. Поширення: Сколівське л-во (кв. 2).

7. *Aceretum (pseudoplatani) scopiosum (carniolicae)*. „Зелена книга УРСР”, регіональна „Зелена книга”, „Зелена книга України. Ліси”. Первинно рідкісні [5] острівні корінні ценози з пануванням у покриві *Scopolia carniolica* – третинного релікту [11], включеного до „Червоної книги України”. Поширення: Сколівське л-во (кв. 12).

8. *Alneto (incanae)-Aceretum (pseudoplatani) lunariosum (redivivae)*. „Зелена книга УРСР”, регіональна „Зелена книга”, „Зелена книга України. Ліси”. Первинно рідкісні для Українських Карпат [5] ліси з домінуванням у покриві *Lunaria rediviva* – третинного релікту [11], включеного до „Червоної книги України”. Поширення: Майданське л-во (кв. 42).

Формація *Alneta glutinosae*

9-10. *Alnetum (glutinosae) calthosum (palustris); Abieto (albae)-Piceeto (abietis)-Alnetum (glutinosae) calthosum (palustris)*. Регіональна „Зелена книга”. Первинно рідкісні для складчастої зони північно-східного макросхилу Українських Карпат острівні угруповання [5]. Поширення: Сколівське л-во (кв. 5, 8).

11-12. *Alnetum (glutinosae) urticosum (dioicae); Alnetum (glutinosae) caricosum (brizoidis)*. Регіональна „Зелена книга”. Рідкісні для північно-східного макросхилу Українських Карпат фітоценози [5]. Поширення: Майданське л-во (кв. 52).

13. *Abieto (albae)-Piceeto (abietis)-Alnetum (glutinosae) caricosum (remotae)*. Первинно рідкісні для північно-східного макросхилу Українських Карпат острівні угруповання [5]. Поширення: Сколівське л-во (кв. 8).

14. *Alnetum (glutinosae) salviosum (glutinosae)*. Первинно рідкісні для північно-східного макросхилу Українських Карпат острівні угруповання [5]. Поширення: Сколівське л-во (кв. 7).

Формація *Alneta incanae*

15. *Alnetum (incanae) matteucciidosum (struthiopteris)*. „Зелена книга УРСР”. Первинно рідкісні для України [5] угруповання з пануванням у покриві третинного релікту [11] *Matteuccia struthiopteris*. Поширення: Сколівське (кв. 3) та Майданське (спорадично, на терасах уздовж р. Рибник) л-ва.

16-17. *Alnetum (incanae) alliosum (ursini)*; *Acereto (pseudoplatani)-Alnetum (incanae) alliosum (ursini)*. Регіональна „Зелена книга”, „Зелена книга України. Ліси”. Первинно рідкісні [5] острівні угруповання, у покриві яких панує *Allium ursinum* – вид, включений до „Червоної книги України”. Поширення: Майданське (кв. 54), Підгородцівське (кв. 38) л-ва.

18. *Alnetum (incanae) scopiosum (carniolicae)*. Регіональна „Зелена книга”, „Зелена книга України. Ліси”. Первинно рідкісні для Українських Карпат угруповання [5], у покриві яких домінує *Scopolia carniolica*. Поширення: Сколівське л-во (кв. 12).

19-20. *Alnetum (incanae) lunariosum (redivivae)*; *Ulmeto (glabrae)-Acereto (pseudoplatani)-Alnetum (incanae) lunariosum (redivivae)*. Первинно рідкісні угруповання [5] з домінуванням у покриві *Lunaria rediviva*. Поширення: Сколівське (кв. 12, 17), Майданське (кв. 43) л-ва.

Формація *Cariceta paniculatae*

21. *Caricetum (paniculatae) purum*. Регіональна „Зелена книга”. Первинно рідкісні для території НПП „Сколівські Бескиди” угруповання. Поширення: торфовище на Мертвому озері в ур. „Журавлине” (Сколівське л-во, кв. 3). Прибережний ценоз із щільнодернинною структурою та домінуванням *Carex paniculata* (95-98%). У незначній кількості присутні *Carex rostrata* (до 5%), *Galium palustre* (до 3%), *Lycopus europaeus* (+), *Peucedanum palustre* (до 3%), *Thelypteris palustris* (до 5%). Поодинокі трапляються *Epilobium palustre* та *Persicaria maculata*.

Формація *Carpineta betuli*

22. *Abieto (albae)-Acereto (pseudoplatani)-Fageto (sylvaticae)-Carpinetum (betuli) grossularioso (reclinatae)-phyllitidosum (scolopendrii)*. Регіональна „Зелена книга”. Рідкісні для північно-східного макросхилу Українських Карпат вторинні угруповання [4, 5]. Поширення: Сколівське л-во (кв. 2).

23-26. *Carpinetum (betuli) grossularioso (reclinatae)-ruboso (hirti)-symphytosum (cordatae)*; *Carpinetum (betuli) grossularioso (reclinatae)-rubosum (hirti)*; *Carpinetum (betuli) grossularioso (reclinatae)-dryopteridosum (filix-maris)*; *Carpinetum (betuli) mercurialidosum (perennis)*. Рідкісні для північно-східного макросхилу Українських Карпат [4, 5] похідні монодомінантні угруповання на брилово-скелетних, поверхнево дуже кам’янистих ґрунтах (ранкерах). Поширення: Сколівське л-во (кв. 2).

27-30. *Fageto (sylvaticae)-Carpinetum (betuli) dryopteridosum (carthusiana)*; *Fageto (sylvaticae)-Abieto (albae)-Carpinetum (betuli) grossularioso (reclinatae)-mercurialidosum (perennis)*; *Piceeto (abietis)-Fageto (sylvaticae)-Carpinetum (betuli) dryopteridosum (filix-maris)*; *Fageto (sylvaticae)-Abieto (albae)-Carpinetum (betuli) nudum*. Рідкісні для північно-східного макросхилу Українських Карпат вторинні угруповання [4, 5]. Поширення: Сколівське (кв. 2, 17), Підгородцівське (кв. 40) л-ва.

31. *Piceeto (abietis) - Fageto (sylvaticae) - Carpinetum (betuli) lunariosum (redivivae)*. Рідкісні для Українських Карпат [4, 5] вторинні грабові угруповання з домінуванням у покриві *Lunaria rediviva*. Поширення: Сколівське л-во (кв. 17).

Формація *Fageta sylvaticae*

32. Асоціація *Fagetum (sylvaticae) alliosum (ursini)*. „Зелена книга УРСР” [9], регіональна „Зелена книга”, „Зелена книга України. Ліси”. Рідкісні для України [5]

угруповання з домінуванням у покриві *Allium ursinum* – виду, включеного до „Червоної книги України”. Поширення: північно-східний схил хр. Парашки, г. Високий Верх, Майданське, Сколівське (кв. 12), Крушельницьке (кв. 29, 30) та Завадківське (кв. 12) лісництва.

33. *Abieto (albae)-Fagetum (sylvaticae) hederosum (helicis)*. „Зелена книга України. Ліси”. Первинно рідкісний для північно-східного макросхилу [5] Українських Карпат тип асоційованості пануючих видів деревостану з домінантом трав'яного ярусу, яким є палеоген-неогеновий релікт *Hedera helix* [5]. Поширення: Сколівське л-во (кв. 3).

34-36. *Fagetum (sylvaticae) lunariosum (redivivae)*; *Abieto (albae) - Fagetum (sylvaticae) lunariosum (redivivae)*; *Acereto (pseudoplatani) - Fagetum (sylvaticae) lunariosum (redivivae)*. „Зелена книга України. Ліси”. Угруповання з домінуванням у покриві червонокнижного виду [19] *Lunaria rediviva*. Монодомінантні й мішані букові лунарієві ліси на території парку трапляються переважно на висоті 600-1000 м [5, 12]. Поширення: Майданське (кв. 37, 38, 50, 60, 64), Сколівське (кв. 2, 10), Завадківське л-ва.

37. *Acereto (pseudoplatani)-Fagetum (sylvaticae) phyllitidosum (scolopendrii)*. „Зелена книга України. Ліси”. Первинно рідкісний для Українських Карпат [5] ценози з домінуванням у покриві третинного релікту [11] *Phyllitis scolopendrium*. Поширення: Майданське (кв. 20), Сколівське (кв. 2), Коростівське л-ва.

38-42. *Fagetum (sylvaticae) galiosum (odorati)*; *Fagetum (sylvaticae) mercurialidosum (perennis)*; *Fagetum (sylvaticae) dentariosum (glandulosae)*; *Fagetum (sylvaticae) dentariosum (bulbiferae)*; *Fagetum (sylvaticae) caricosum (pilosae)*. Регіональна „Зелена книга”. Вторинно рідкісний для північно-східного макросхилу Українських Карпат корінні монодомінантні букові праліси [5, 12]. Поширення: Майданське л-во (кв. 4).

43. *Acereto (pseudoplatani)-Fraxinetum (excelsioris)-Fagetum (sylvaticae) scopolioides (carniolicae)-lunariosum (redivivae)*. Регіональна „Зелена книга”. Рідкісний для Українських Карпат тип асоційованості домінуючих видів деревостану зі співдомінантами ярусу С, якими є червонокнижні види *Scopolia carniolica* та *Lunaria rediviva*. Похідні угруповання що, ймовірно, сформувалися на місці ялицево-букового лісу [5]. Поширення: Сколівське л-во (кв. 17).

Формація *Fraxineta excelsioris*

44-45. *Fageto (sylvaticae)-Acereto (pseudoplatani)-Fraxinetum (excelsioris) lunariosum (redivivae)*; *Acereto (platanoidis)-Fraxinetum (excelsioris) lunariosum (redivivae)*. „Зелена книга України. Ліси”. Рідкісний тип асоційованості пануючих видів деревостану з домінантом ярусу С – *Lunaria rediviva* [19]. Поширення: Сколівське л-во (кв. 17) [5].

Формація *Menyantheto (trifoliatae)-Comareta (palustris)*

46. *Menyanthetum (trifoliatae) purum*. Первинно рідкісний для території НПП „Сколівські Бескиди” угруповання. Поширення: правобережжя долини р. Опір в околицях м. Сколе, околиці с. Підгородці. Загальне проективне покриття сягає 90-100%. Домінує *Menyanthes trifoliata* (80-100%), до якої домішуються *Equisetum fluviatile* (5%) і *Galium palustre* (1%).

Формація *Nardeta strictae*

47. *Arniceto (montanae)-nardetum (strictae)*. Вторинно рідкісний для Сколівських Бескидів угруповання, один з домінантів яких (*Arnica montana*) включений до Червоної книги України. Угруповання трапляються в діапазоні висот 625-1080 м [17]. Поширення: Сколівське л-во (кв. 5, 16), полонини хребтів г. Парашки (Сколівський військовий ЛГ) та г. Високий Верх (Завадківське л-во). Загальне проективне покриття становить 65-90%. Домінує *Nardus stricta* (10-85%). Проективне покриття *Arnica*

montana становить 15-50%. Присутні також *Luzula multiflora* (до 15%), *Rhodococcum vitis-idaea* (до 10%), *Vaccinium myrtillus* (5-10%), *Gentiana asclepiadea* (до 10%), *Potentilla erecta*, *Festuca rubra*, *Hypericum maculatum*, *Scorzonera rosea*, *Carlina acaulis* та ін. Мохово-лишайниковий ярус (5-30%) формують *Cladonia* sp. (3-20%), *Dicranum* sp. (5%), *Pleurozium schreberi* (5%), *Sphagnum girgensohnii* (20%).

48. *Calluno (vulgaris)-Bruckenthalio (spiculifoliae)-Nardetum (strictae)*. Первинно рідкісне для Українських Карпат рослинне угруповання, компонентом якого є унікальний для флори України вид – *Bruckenthalia spiculifolia* (Reichenb.) Kabath. (Ericaceae). На території України охороною не забезпечене [2]. Описане в урочищі „Щовб”, на східному макросхилі хребта Зелемянка, поблизу південно-східної межі парку [2]. Загальне проективне покриття становить 90-97%. Травостій двоярусний. Проективне покриття *B. spiculifolia* – 10-15% (на купинах – до 75%). У трав’яному покриві луки домінує *Nardus stricta* (75-85%). Трапляються також *Anthoxanthum odoratum* (до 10%), *Calluna vulgaris* (10%), *Festuca rubra* (1-3%), *Antennaria dioica* (10-20%), *Carlina acaulis* (2-3%), *Luzula luzuloides* (3%), *Rhinanthus minor* (2-4%), *Achillea millefolium* (+1%), *Achyrophorus uniflorus* (+1%), *Agrostis tenuis* (+1%), *Arnica montana* (2-5%), *Briza media* (1%), *Potentilla erecta* (1%), *Campanula glomerata*, *Cruciata glabra*, *Gymnadenia conopsea*, *Hieracium aurantiacum*, *Hypericum perforatum*, *Knautia arvensis*, *Leucanthemum vulgare*, *Listera ovata*, *Pimpinella saxifraga*, *Plantago lanceolata*, *Polygala vulgaris*, *Pyrethrum clusii*, *Solidago virgaurea*, *Thymus pulegioides*, *Trifolium alpestre*, *T. montanum*, *Vicia cracca* та ін.

Формація *Phragmiteta australis*

49. *Phragmitetum (australis) purum*. Вторинно рідкісні для території НПП „Сколівські Бескиди” угруповання. На сьогодні на території парку відоме єдине місцевиростання, описане в околицях с. Завадка, на вологому ґрунті біля придорожньої канами (ценози поблизу м. Сколе були знищені внаслідок осушення). Монодомінантне угруповання. *Phragmites australis* досягає висоти 2,5-3 м, його проективне покриття сягає 100%.

Формація *Piceeta abietis*

50. *Piceetum (abietis) luzulosum (sylvaticae)*. Монодомінантні кліматогенні (високогірні) рамені й сурамені є дуже рідкісними в районі Сколівських Бескидів [5]. На території НПП виявлено лише одне таке угруповання у Майданському л-ві (кв. 34) на висоті близько 1000 м [13].

51. *Piceetum (abietis) vaccinoso (myrtilli)-dicranosum*. Рідкісні для Бескидів корінні низькогірні (літогенні) оліготрофні смерекові ліси [5]. Поширення: Сколівське (кв. 3) і Майданське (кв. 72) л-ва.

Формація *Sphagneta (fusci, magellanic, nemorei) depressipiceetosa*

52. *Sphagnetum (magellanic) depressipiceetosum (abietis)* (угруповання *Picea abies*)-*Eriophorum vaginatum*-*Oxycoccus palustris*-*Sphagnum magellanicum*). „Зелена книга УРСР”, регіональна „Зелена книга”. Первинно рідкісні для України гірські бореальні болотні угруповання, відсутні на рівнині. Поширення: Сколівське (кв. 3) л-во, ур. „Журавлине” [3, 7, 18]. Моховий ярус (100%) утворюють *Sphagnum magellanicum* та *Sph. capillifolium* з незначною домішкою *Polytrichum juniperinum* (до 5%). В ярусі С (75%) домінують види, характерні для боліт формації *Sphagneta depressipiceetosa*, зокрема *Eriophorum vaginatum* (50%), *Oxycoccus palustris* (до 20%), *Drosera rotundifolia* (10%), *Carex limosa* (10%), *Rhodococcum vitis-idaea*, *Vaccinium myrtillus*. Розріджений деревно-чагарниковий ярус (0,1-0,3) сформований переважно пригніченими особинами *Picea abies*, що ростуть куртинами.

53. *Sphagnetum (nemorei) depressipiceetosum (abietis)* (угруповання (*Picea abies*)-*Eriophorum vaginatum*-*Vaccinium uliginosum*-*Охуцoccus palustris*-*Sphagnum nemoreum*+*S. rubellum*). „Зелена книга УРСР”. Первинно рідкісні для України гірські бореальні болотні угруповання, відсутні на рівнині. Поширення: Завадківське л-во, ур. „Селище” [2, 6]. У моховому ярусі (85-100%) панують *Sphagnum nemoreum*, *Sph. rubellum* з домішкою *Sph. plumulosum*, *Sph. quinquefarium*, *Aulacomnium palustre*, *Polytrichum juniperinum*, *P. commune*, *P. formosum*. Проективне покриття ярусу С становить 80-90%. Переважають оліготрофні та олігомезотрофні види: *Eriophorum vaginatum* (25-50%), *Vaccinium uliginosum* (25-50%), *Охуцoccus palustris* (до 10%). Трапляються також *Calluna vulgaris*, *Rhodococcum vitis-idaea*, *Vaccinium myrtillus*. Східна частина болота рідколісна. Тут ростуть поодинокі особини *Picea abies*, що місцями формують куртини. Зімкнутість крон 0,2-0,3.

Формація *Sorbeta aucupariae*

54. *Sorbetum (aucupariae) athyriosum (distentifolii)*. Локально та регіонально рідкісні високогірні горобинові угруповання, що трапляються біля верхньої межі лісу на висоті 1100-1200 м, переважно на схилах північної експозиції [5]. Поширення: хребет з вершинами Парашка, Тимків Верх і Корчанка (Сколівський військовий ЛГ).

Формація *Sparganieta erecti*

55. *Sparganietum (erecti) purum*. Вторинно рідкісні для території парку угруповання. Описані на правобережжі р. Опір, поблизу контори Сколівського л-ва і в околицях с. Завадка в неглибоких (10-25 см) непроточних водоймах [17]. Монодомінантні ценози. Проективне покриття *Sparganium erectum* – 70-95%. В одному з угруповань спостерігається значна участь *Veronica beccabunga* (до 50%).

Таблиця

Представленість рідкісних рослинних угруповань різних формацій на території НПП „Сколівські Бескиди”

№ п/п	Формація	Кількість асоціацій			
		Зелена книга УРСР (1987)	Регіон. Зелен. книга (1998)	Зелена книга Ліси (2002)	Разом рідкісн. асоціацій
1.	<i>Abieta albae</i>	-	2	-	5
2.	<i>Acereta pseudoplatani</i>	3	3	2	3
3.	<i>Alneta glutinosae</i>	-	4	-	6
4.	<i>Alneta incanae</i>	1	3	3	6
5.	<i>Cariceta paniculatae</i>	-	1	-	1
6.	<i>Carpineta betuli</i>	-	-	-	10
7.	<i>Fageta sylvaticae</i>	1	7	6	12
8.	<i>Fraxineta excelsioris</i>	-	-	2	2
9.	<i>Menyantheto-Comareta</i>	-	-	-	1
10.	<i>Nardeta strictae</i>	-	-	-	2
11.	<i>Phragmiteta australis</i>	-	-	-	1
12.	<i>Piceeta abietis</i>	-	-	-	2
13.	<i>Sphagneta depressipiceetosa</i>	2	1	-	2
14.	<i>Sorbeta aucupariae</i>	-	-	-	1
15.	<i>Sparganieta erecti</i>	-	-	-	1
	Загалом:	7	21	13	55

Найбільша кількість раритетних синтаксонів на території НПП (таблиця) належить до лісової рослинності (9 формацій, 47 асоціацій). Лісові угруповання, що підлягають охороні на загальнодержавному рівні, належать переважно до формації *Fageta sylvaticae*. Рідкісні лучні та болотні угруповання представлені значно бідніше, що зумовлено меншою поширеністю відповідних екоотопів на території парку. Значна частина синтаксонів належить до вторинно рідкісних (угруповання, що мали значне поширення в минулому й перейшли до категорії рідкісних унаслідок діяльності людини [5]).

Висновки

Раритетний фітоценофонд НПП „Сколівські Бескиди” представлений 55 асоціаціями, що належать до 15 формацій. З угруповань, що підлягають охороні на загальнодержавному рівні, 7 включені до „Зеленої книги Української РСР” [9], 21 – до регіональної „Зеленої книги” [18], та 13 – до „Зеленої книги України. Ліси” [10]. Переважання у складі раритетного фітоценофонду лісових угруповань зумовлене розташуванням парку в межах відповідного геоботанічного округу [8] та домінуванням лісової рослинності на його території. Наявність рідкісних для регіону Бескидів угруповань формацій *Sphagneta depressipiceetosa*, *Cariceta paniculatae* та *Nardeta strictae* свідчить про достатньо високий ступінь репрезентативності території у межах Сколівських Бескидів. Формування на межі НПП нової для України асоціації *Calluno (vulgaris)-Bruckenthalio (spiculifoliae)-Nardetum (strictae)* потребує подальших досліджень, а саме угруповання – впровадження регулярного ботанічного контролю [2]. Загалом, представленість на території парку рідкісних природних фітоценозів є достатньою в межах регіону Сколівських Бескидів, але, для підтримання рівня фітоценотичної різноманітності рослинного покриву парку, його територію слід об'єднати в єдиний суцільний масив із створенням відповідної буферної зони.

1. Воронов А.Г. Геоботаника. – М.: Высш. школа, 1973. – 384 с.
2. Воронцов Д.П. Пропозиції до розширення території НПП „Сколівські Бескиди” // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2004. – т. 19. – С. 159-166.
3. Воронцов Д.П., Коханець М.І., Мілкіна Л.І. Угруповання „Зеленої книги” у національному природному парку „Сколівські Бескиди” // Наук. вісн.: Заповідна справа в Галичині, на Поділлі та Волині. – Львів: УкрДЛТУ, 2004. – Вип. 14.8. – С. 334-338.
4. Воронцов Д.П., Коханець М.І., Мілкіна Л.І. Грабові ліси національного природного парку „Сколівські Бескиди” // Вісн. Львів. ун-ту. Серія географ. – 2005. – Вип. 32. – С. 87-95.
5. Воронцов Д.П., Мілкіна Л.І. Рідкісні лісові угруповання національного природного парку „Сколівські Бескиди” // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2006. – Вип. 22. – С. 155-167.
6. Воронцов Д.П., Підгребельна О.М. Флора і рослинність верхового болота „Селище” (Східні Бескиди) // Вісн. Львів. ун-ту. Серія біолог. – 2002. – Вип. 31. – С. 77-87.
7. Воронцов Д., Пука С., Козловський В. Рослинний покрив оліготрофного пухівково-сфагнового болота „Журавлине” (НПП „Сколівські Бескиди”) // Вісн. Львів. ун-ту. Серія біолог. – 2004. – Вип. 37. – С. 114-124.
8. Геоботанічне районування Української РСР. – К.: Наук. думка, 1977. – 303 с.
9. Зеленая книга Украинской ССР: Редкие, исчезающие и типичные, нуждающиеся в охране растительные сообщества / Под ред. Ю.Р. Шеляга-Сосонко. – К.: Наук. думка, 1987. – 216 с.
10. Зелена книга України. Ліси / За ред. Ю.Р. Шеляга-Сосонко. – К.: Наук. думка, 2002. – 254 с.

11. Малиновський К., Царик Й., Кияк В., Нестерук Ю. Рідкісні, ендемічні, реліктові та погранично-ареальні види рослин Українських Карпат. – Львів: Ліга-Прес, 2002. – 76 с.
12. Мілкіна Л.І., Воронцов Д.П. Букові ліси басейну ріки Рибник Майданський у Сколівських Бескидах (Українські Карпати). – Деп. в ДНТБ України 13.07.98, – № 318-Ук 98. – 21 с.
13. Мілкіна Л.І., Воронцов Д.П. Смерекові ліси заказника „Майдан” // Праці наук. т-ва ім. Шевченка. – Т. III. – Екологічний збірник. – Львів: НТШ, 1999. – С. 136-144.
14. Миркин Б.М., Наумова Л.Г., Соломещ А.И. Современная наука о растительности. – М.: Логос, 2001. – 264 с.
15. Определитель высших растений Украины / Доброчаева Д.Н., Котов М.И., Прокудин Ю.Н. и др. – К.: Наук. думка, 1987. – 548 с.
16. Продромус растительности Украины / Шеляг-Сосонко Ю.Р., Дидух Я.П., Дубына Д.В. и др.; Отв. ред. Малиновский К.А. – К.: Наук. думка, 1991. – 272 с.
17. Соломаха В.А., Якушенко Д.М., Крамарець В.О. та ін. Національний природний парк „Сколівські Бескиди”. Рослинний світ. – К.: Фітосоціоцентр, 2004. – 240 с.
18. Стойко С.М., Мілкіна Л.І., Яценко П.Т. та ін. Раритетні фітоценози західних регіонів України (Регіональна „Зелена книга”). – Львів: Поллі, 1998. – 190 с.
19. Червона книга України. Рослинний світ: / Редкол.: Ю.Р. Шеляг-Сосонко (відп. ред.) та ін. – К.: Вид-во „Українська енциклопедія”, 1996. – 608 с.

Інститут екології Карпат НАН України, м. Львів
e-mail: Voronzoff@ukr.net